

D o m

i militärt brottmål meddelad av Gotlands domsagas häradsrätt å rättens kansli i Visby den 28 september 1966.

Åklagare: t.f. chefsåklagaren Lars-Olof Wallin, Visby.

Målsägande: värnpliktige 451001-325, kontoristen Göte Hilding Ohlsson, Änges, Parlingbo, Visby.

Ombud, tillika biträde enligt lagen om fri rättegång: advokaten Gunnar Kjällman, Kinbergs plats 3, Visby.

Tiltalad: värnpliktige 460918-211, verkstadsarbetaren Karl-Erik Jörgen Johansson, Ängstugevägen 45, Ilyköping.

Offentlig försvarare: advokaten Åke Ljungholm, Adelsgatan 25, Visby.

Saken: grovt vållande till kroppsskada i förening med åsidosättande av tjänsteplikt.

Åklagaren har yrkat ansvar å Johansson jämlikt 3 kap. 8 § andra stycket och 21 kap. 22 § brottsbalken för grovt vållande till kroppsskada i förening med åsidosättande av tjänsteplikt, varvid åklagaren påstått: Johansson, som under tiden den 22 februari 1965 - 24 mars 1966 fullgjort värnpliktstjänstgöring vid Gotlands artillerikår med tjänstgöringsplats förlagd till VII militärbefälsstaben i Visby, har den 31 januari 1966 omkring klockan 18.30

under tjänsteutövning som vakthavande ordonnans vid militärbefälsstaben mot gällande militära bestämmelser uppehållit sig i förläggningens dagrum - domsbilaga A - med en för vakttjänsten tilldelad, skarpladdad, kulsprute-pistol och därinne av oaksamhet riktat kulsprutepistolen, som ej varit säkrad på föreskrivet sätt, mot Ohlsson, varvid två skott bringats att avgå och träffa Ohlsson dels i bröstet och dels i vänster överarm. Av skotten, som båda genomträngde Ohlsson, uppstod skador dels genom vänstra delen av bröstkorgen och ett revben och dels genom vänster överarm med partiell skada på en av huvudnerverna. För skadorna har Ohlsson vårdats en längre tid på sjukhus samt opererats den 27 april 1966 i armen, som av skottskadan delvis förlamats och fortfarande ej återvunnit sin funktion. Johansson har med hänsyn till ovan angivna omständigheter och framför allt det förhållandet, att han underlåtit förvissa sig om att det skarpladdade automatvapnet varit säkrat, grovt vållat Ohlssons svåra kroppsskador.

Ohlsson har yrkat skadestånd av Johansson med 4.137 kronor 75 öre jämte 5 procent ränta därpå från delgivningsdagen till dess full betalning sker. Det fordrade beloppet avser ersättning med 1.000 kronor för sveda och värk samt 3.137 kronor 75 öre för förlorad arbetsförtjänst efter avdrag för vad Ohlsson uppburit från Riksförsäkringsverket från den 17 mars 1966, då Ohlsson skulle ha avslutat sin värnpliktstjänstgöring, till den 24 augusti,

då han åter började arbeta.

Ohlsson har därjämte förbehållit sig rätt att framdeles föra talan mot Johansson om ytterligare ersättning för sveda och värk samt förlorad arbetsinkomst ävensom ersättning för framtida men "och de övriga förluster han kan göra och kostnader han kan förorsakas i saken".

D o m s k ä l.

Johansson har erkänt vad åklagaren lagt honom till last men gjort gällande, att vållandet icke vore att bedöma som grovt.

Johansson har medgivit Ohlssons skadeståndstalan.

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat ritningar och skisser över brottsplatsen, av Gotlands tygstation den 23 mars 1966 upprättat protokoll över besiktning av vapnet samt utlåtanden den 15 mars och den 23 juni 1966 av överläkaren Olof Odén vid Visby lasarett angående Ohlssons skador.

Därjämte har på åklagarens begäran hållits förhör med Ohlsson angående omständigheterna vid olyckstillfallet samt vittnesförhör med fanjunkaren Sigge Sjöström, född 1916, angående Johanssons skjututbildning på kul-sprutepistol.

Av utredningen framgår till en början följande:
Ifrågavarande vapen är utrustat med dubbla säkringsanordningar. Förutom den sedvanliga säkringsmekanismen är vapnet försett med en s.k. säkringslucka, som monteras i

öppningen, där tomhylsorna kastas ut. Luckan skall vara anbringad och vapnet säkrat då magasinet sättes in och tages bort. För att avfyring skall kunna ske måste säkringsluckan ryckas bort och vapnet osäkras på vanligt sätt. Johanssons vapen har varit felfritt och fungerat utan anmärkning. Johansson, som erhållit en kortare tids utbildning på vapnet, har ansett, att han varit förtrogen med handhavandet av vapnet. - Tjänsten som vakthavande ordonnans började klockan 08.00 och slutade ett dygn senare. Under dagtid bestod tjänsten i kontorsarbete. Efter klockan 17.00 hade ordonnansen passningstjänst, bl.a. bestående i att han skulle öppna porten för in- och utpassering. Ordonnansen skulle då tjänsten icke krävde annat uppehålla sig i ett rum i stabshuset. Mellan vaktpassen bodde ordonnansen i förläggingsbyggnaden på MB-staben.

Johansson har anfört: Omkring klockan 17.45 den med åtalet avsedda dagen gick Johansson, sedan han hämtat kulsprutepistolen i sitt skåp, till vakthavande signalisten och hämtade hos denne nyckeln till porten samt ett magasin med skarpa patroner och en säkringslucka. Johansson satte in magasinet, som innehöll högst 30 patroner, anbringade säkringsluckan samt gick till ordonnansrummet. Klockan 18.00 stängde Johansson porten. Mellan klockan 18.00 och 18.30 kom en värnpliktig vid namn Wahlgren till ordonnansrummet och bad att bli utsläppt. Wahlgren skulle åka med vakthavande bilföraren. Denne var dock för till-

fället ute på staden. Johansson och Wahlgren gick tillsammans till porten, där han öppnade och släppte in en städerska. I väntan på bilföraren stod Johansson och Wahlgren vid porten och samtalade men gick efter en stund till förläggningsbyggnaden. Att de gick dit berodde på att det därifrån var närmare till porten än från stabshuset, där ordonnansrummet låg. De räknade nämligen med att bilföraren skulle komma när som helst. Johansson var dock medveten om att han som ordomans icke fick uppehålla sig i förläggningsbyggnaden. Johansson lade ifrån sig kulsprute-pistolen på en byrå i dagrummet. Efter en stund började Johansson och Wahlgren att resonera om hur fort det skulle gå att skjuta med vapnet om något hände. Sedan Johansson tagit ur magasinet och lagt det på en stol bredvid byrån, turades han och Wahlgren om att inne i dagrummet, där också Ohlsson vid tillfället befann sig, göra s.k. blindavfyringar. Varje sådant förfarande tillgick så, att man ryckte bort säkringsluckan, osäkrade och tryckte av. Medan de höll på med detta ringde telefonen och det meddelades, att bilföraren kommit. Johansson satte in magasinet i vapnet men glönde att säkra det och att anbringa säkringsluckan. Han tog vapnet med sig då han och Wahlgren gick till porten, där denne släpptes ut. Johansson återvände omedelbart till förläggningsbyggnaden. Han hade kulsprute-pistolen hängande i remmen över högra axeln med vapnet ungefär i höfthöjd. Johansson såg ingen i/ korridoren eller dag-

rummet. Han gick fram till dörren till Ohlssons sovrum och såg in i detta. Ungefär samtidigt fick han höra Ohlsson. Han vände sig om åt vänster mot Ohlsson, som befann sig vid punkt 2, domsbilaga A. I samband med att Johansson vände sig om slog kolven på vapnet emot den öppnade dörren till Ohlssons sovrum, varvid vapnet svängde till. Johansson fattade tag med högra handen i vapnet. Därvid måste han ha kommit mot avtryckaren med fingret, eftersom två skott samtidigt gick av och träffade Ohlsson. Strax efter olyckan fick Johansson se säkringsluckan ligga på golvet i dagrummet.

Det har förelegat vissa svårigheter att fastställa var i byggnaden Ohlsson uppehöll sig när Johansson kom in i denna. Johansson och Ohlsson har till en början lämnat olika uppgifter i den frågan, men efter närmare förhör med dem i saken får det anses utrett, att Ohlsson befunnit sig inne i sovrum I, domsbilaga A, då Johansson kommit in i korridoren, samt att Ohlsson gått från sovrummet till punkt 2 medan Johansson gått fram till dörren till Ohlssons sovrum.

Ohlsson har icke kunnat närmare ange hur Johansson handlat då denne stått utanför hans sovrum eller hur vapnet kommit att riktas mot honom. Han har dock uppgivit, att han kort innan skotten gick av sett vapnet riktat mot fönstret i dagrummet samt att han vill minnas att han och Johansson växlat några ord med varandra omedelbart

före olyckan. Ohlsson har ansett det möjligt att skotten gått av i samband med att Johansson kan ha vänt sig mot honom och vapnet då "följt med".

Av de åberopade läkarintygen framgår, att Ohlsson fått "skottskada genom vä. delen av bröstkorgen och skada på ett revben samt skottskada genom vä. överarm med partiell skada på en av huvudnerverna till armen". Av intyget den 23 juni 1966 framgår vidare, att Ohlsson för sistnärnda skada remitterades till Neurokirurgiska kliniken vid Karolinska Sjukhuset, där han den 27 april opererades. Enligt intyget förelåg icke någon avskjutning av nerven utan "tydligt blott en kraftig kontusionseffekt, som fört till skada med partiell förlamning som följd". Odén har i nyssnärnda intyg därjämte anfört, att "det torde dröja ytterligare säkerligen 6 - 8 månader, kanske mera, innan funktionen återvunnits i den genom förlamningen drabbade vä. armen", samt att det för närvarande icke med säkerhet kan avgöras, huruvida framtida men kommer att följa. Skottskadan genom bröstkorgen har dock enligt Odén läkts utan komplikationer och några men.

Ohlsson har vid huvudförhandlingen uppgivit, att rörligheten i vänster arm fortfarande är nedsatt.

I målet är styrkt, att Johansson av oaktsamhet åsankat Ohlsson kroppsskada som ej är ringa. Olyckan har skett till följd av att Johansson under pågående vakttjänstgöring

på ett synnerligen allvarligt sätt åsidosatt givna föreskrifter. Han har sålunda inne i förläggingsbyggnaden, där han överhuvudtaget icke fått vistas under tjänstgöringen, satt i magasinet i vapnet utan att först ha anbringat säkringsluckan på vapnet och säkrat detta samt en stund senare gått omkring inne i byggnaden med det osäkrade vapnet, varunder han av oförsiktighet måste ha kommit mot avtryckaren på vapnet. På grund härav är brottet, genom vilket Johansson åsidosatt sin tjänsteplikt, att bedöma som grovt.

Det kan ej anses påkallat att ådöma Johansson frihetsstraff.

Med hänsyn till Johanssons ungdom och personliga förhållanden samt den ekonomiska börda, som domen kommer att innebära för honom, är det erforderligt, att han ställes under övervakning. Johansson skall därför dömas till skyddstillsyn, som av hänsyn till den allmänna laglyndigheten bör kombineras med ett bötesstraff.

D o m s l u t .

Häradsrätten dömer Johansson jämlikt 3 kap. 8 § andra stycket brottsbalken för grovt vållande till kroppsskada i förening med åsidosättande av tjänsteplikt till skyddstillsyn och sextio dagsböter å åtta kronor.

Övervakningen skall stå under tillsyn av övervakningsnämnden i Nyköping, som har att utse övervakare för Johansson.

Johansson förpliktas att genast mot kvitto såsom skadestånd till Ohlsson utgiva fyratusenettihundratrettiosju kronor ^{75 öre/} jämte fem procent årlig ränta därå från den 18 augusti 1966 till dess full betalning sker.

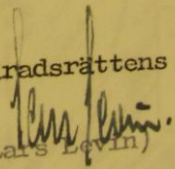
Ohlsson förbehålles rätt att främdeles föra talan mot Johansson i enlighet med sitt yrkande därom.

Ljungholm och Kjällman tillerkännes ersättning av allmänna medel, Ljungholm för försvaret av Johansson med tvåhundraogtjuttiofem kronor, avseende arvode, samt Kjällman med tvåhundraarton kronor, varav 150 kronor i ombudsarvode.

Dessa kostnader, tillhopa fyrahundraogtjuttio kronor, förpliktas Johansson att återgälda till statsverket.

Talan etc. — (form Dv 393) — sist den 19 oktober 1966 — rättegångsbalken.

På häradsrättens vägnar:

(Lars Levin)

Kriminalsektionen
Vieby.

SKISS
över den del av förläggningsbyggnaden på
MB-staben där skottlossningen inträffade
den 31.1.66.

BDI 113/66

Skala 1:50.

Uppr. av H. Bogren.

Domsbilaga A.

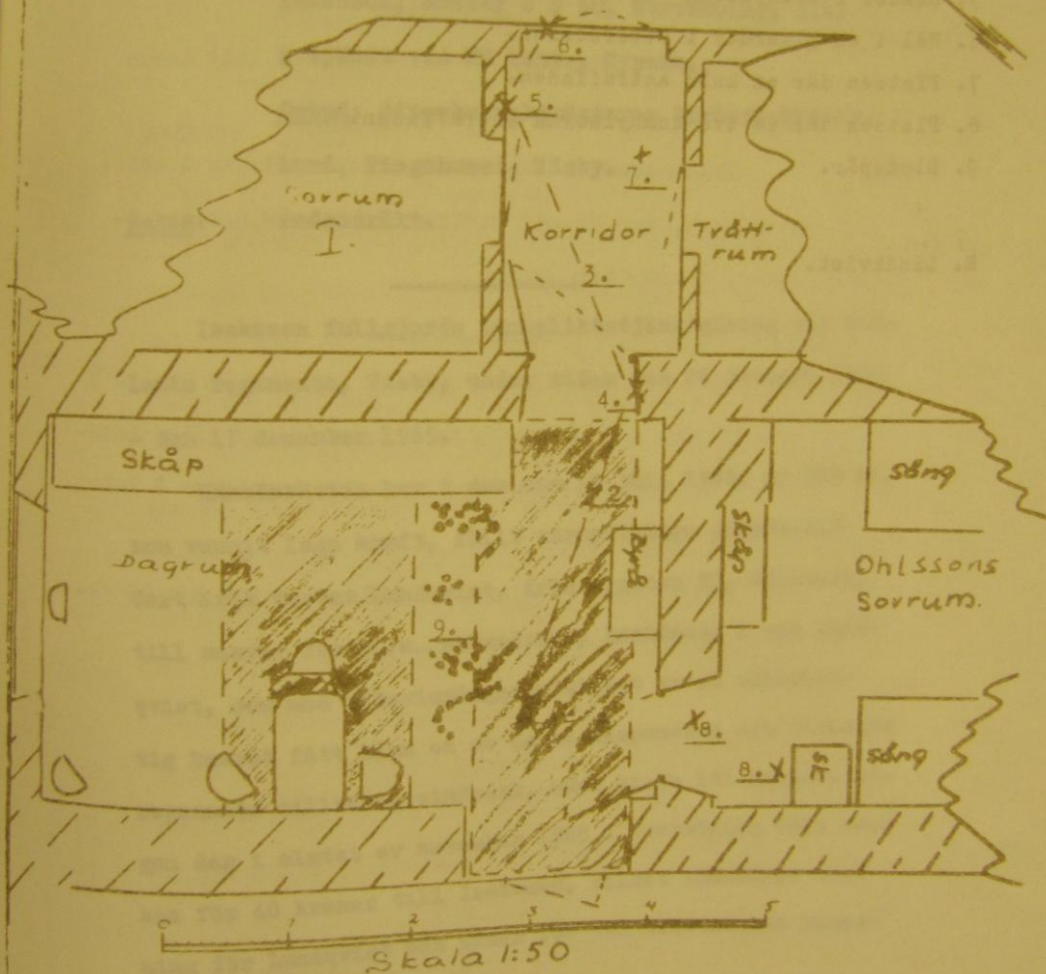
FOTOKOPIA

Godlands domsaga

huvudort

4B32 66 11

N.

Fotostatens äkhet be-
styrkes å tjänstens vägnar

Teckenförklaring:

Gotlands domstol
Häradet

Akt. M334/1960 Bil. 12

1. Johanssons plats när han avlossade kpisten. (Enligt rekonstruktion).
2. Olssons plats när han träffades. (Enligt rekonstruktion).
3. Den streckade linjen markerar de beräknade kulbanorna.
4. Skador i brukputsen vid dörrposten intill dörren mellan dagrummet och korridoren. efter rikochetterande kulor.
5. Skador i brukputsen efter rikochetterande kulor.
6. Hål i en glastruta i ytterdörren.
7. Platsen där en kula anträffaden.
8. Platsen där de två tomhylsorna anträffaden.
9. Blodspår.

E. Lindkvist.
E. Lindkvist.

